

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К
щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України
«Про закордонних українців»
(щодо співпраці із закордонними українцями)
(реєстр. № 7033 від 21 серпня 2017 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 16 листопада 2017 року (протокол № 65) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про закордонних українців» (щодо співпраці із закордонними українцями), реєстр. № 7033 від 21 серпня 2017 року (далі – Законопроект), поданий Кабінетом Міністрів України.

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблений з метою розв'язання питання виконання Міністерством закордонних справ України (далі – МЗС) повноважень, передбачених для центрального органу виконавчої влади з питань співпраці із закордонними українцями статтею 10 -2 Закону України «Про закордонних українців», який станом на сьогодні не створений.

Для досягнення мети Урядом пропонується внести зміни до Закону України «Про закордонних українців», визначивши повноваження МЗС щодо співпраці із закордонними українцями.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

В Основному Законі України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), в Україні визнається і діє принцип верховенства права; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша та друга статті 8).

Як встановлено статтею 6 Конституції України, державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову.

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19 Конституції України).

Згідно з пунктом 12 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначається діяльність органів виконавчої влади.

У свою чергу, за нормами Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», повноваження і порядок діяльності міністерств визначаються Конституцією України, цим та іншими законами України (частина друга статті 3).

Відповідно до статті 12 Основного Закону України держава дбає про задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, які проживають за межами держави.

Отже, запропоноване у Законопроекті встановлення повноважень МЗС щодо співпраці із закордонними українцями узгоджується із наведеними вимогами законодавства та, фактично, наділяє МЗС дискреційними повноваженнями в означеній сфері.

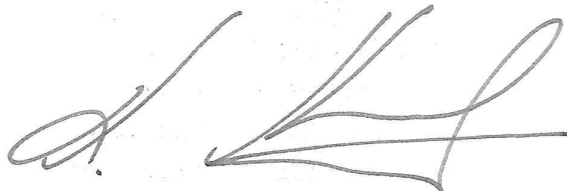
Як впливає зі змісту Рекомендації № R (80) 2 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам стосовно реалізації адміністративними органами влади дискреційних повноважень (прийнята 11 березня 1980 року на 316-й нараді заступників міністрів), під дискреційним повноваженням слід розуміти повноваження, яке адміністративний орган, приймаючи рішення, може здійснювати з певною свободою розсуду – тобто, коли такий орган може обирати з кількох юридично допустимих рішень те, яке він вважає найкращим за даних обставин.

У Звіті про верховенство права Європейської комісії за демократію через право (Венеціанська комісія), затвердженому Венеціанською комісією на 86 - й пленарній сесії 25-26 березня 2011 року, зазначено: «закон, яким надаються дискреційні повноваження певному державному органу, повинен вказати чітко і зрозуміло на обсяг такої дискреції. Не відповідатиме верховенству права, якщо надана законом виконавчій владі дискреція матиме характер необмеженої влади. Отже, закон повинен вказати на обсяг будь-якої такої дискреції та на спосіб її здійснення із достатньою чіткістю, аби особа мала змогу відповідним чином захистити себе від свавільних дій [влади]».

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку навело деякі зауваження до Законопроекту та вказало, що за результатами розгляду в першому читанні він може бути прийнятий за основу з урахуванням висловлених зауважень.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Закону України «Про закордонних українців» (щодо співпраці із закордонними українцями), реєстр. № 7033 від 21 серпня 2017 року, поданий Кабінетом Міністрів України, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ